

O DYLEMATACH KLIMATYCZNYCH W BIZNESIE

CZAS NA WIĘCEJ NIŻ ZERO

Prof. ALK dr hab. Bolesław Rok

26.04.2022, Kielce

AKADEMIA
LEONA KOŹMIŃSKIEGO

Krok po kroku

- Dobrze wiemy, **dlaczego** „biznes jak zawsze” nie jest już dłużej możliwy.
- Wiemy **co i jak** należy zmienić – w obszarze energetyki, wydobywania surowców, budownictwa, logistyki, rolnictwa, gospodarki odpadami, gospodarki wodą i w wielu innych.
- Tych wszystkich zmian **nie udaje się jednak dokonać**, choć w niektórych miejscach proces zmian idzie nieco lepiej niż w innych.
- Skutki katastrofy klimatycznej są już widoczne wszędzie, niezależnie od innych tragedii.
- Można narzekać, że nadal nie jesteśmy gotowi na radykalną transformację i że nie ma „woli politycznej”.
- Można się poddać i czekać aż kolejne etapy katastrofy **doprowadzą do totalnego chaosu** w perspektywie kilku(nastu) lat.
- Można też po prostu zacząć te konieczne zmiany wprowadzać, krok po kroku, choćby to były **mikrokroki**. Bo żeby doprowadzić do zmiany, trzeba przede wszystkim **zacząć** zmieniać.

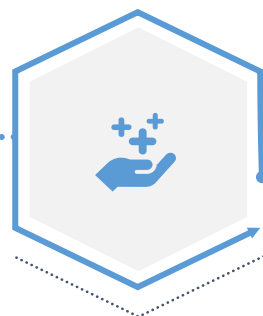
Ekosystem zmiany

NOWA UMOWA SPOŁECZNA

Jak żyć, by szanować
możliwości planetarne i
społeczne potrzeby
jednocześnie?

Nie możemy podważać
społecznych fundamentów
dobrego życia, nie możemy
wykraczać poza naturalne
ograniczenia naszej planety.

Etyka klimatyczna podkreśla
współzależność,
uwarunkowania systemowe i
konieczność współpracy na
rzecz wspólnego dobra.

INWESTYCJE

System finansowy ma do odegrania kluczową rolę w rozwoju innowacyjności klimatycznej i transformacji gospodarczej ku neutralności.

EU Green Deal, regulacje, taksonomia, SFDR, CSRD.

INNOWACJE DLA KLIMATU

Innowacje na rzecz pozytywnego wpływu – produktowe, procesowe, strukturalne, które przyczyniają się, pośrednio lub bezpośrednio, do neutralności klimatycznej i regeneracji ekosystemów.

Utrzymują lub zwiększają całościową wartość (*sustainable value*) danego przedsiębiorstwa.

DIGITALIZACJA I INFORMATYZACJA

Sztuczna inteligencja, robotyka,
wykorzystanie baz danych.

Technologia dla współpracy.

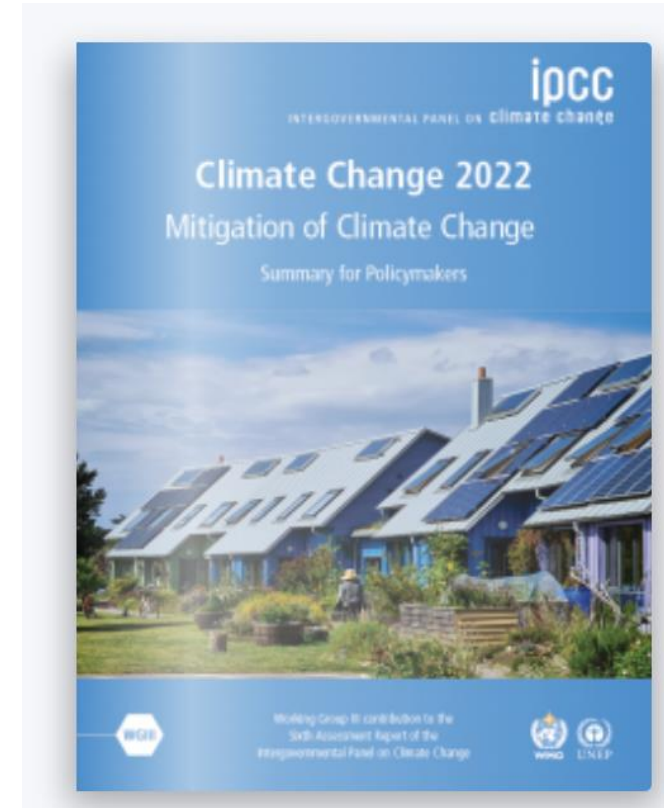
Sustainability is the new digital.

ZASOBY, SUROWCE, MATERIAŁY, ENERGIA

Bardziej efektywne wykorzystywanie surowców,
zamykanie obiegu zasobów jako otwieranie możliwości
biznesowych, współdzielenie, produkty jako usługi,
tworzenie nowych, zrównoważonych materiałów, nowa
energetyka.

6. Raport IPCC część 3 (04.2022)

- Przedstawia możliwe sposoby łagodzenia zmiany klimatu oraz poddaje ocenie metody redukcji emisji GHG i usuwania ich z atmosfery.
- Wskazuje na **możliwości pochłaniania i magazynowania CO₂**, powiązane z ograniczaniem negatywnych skutków zmian klimatu – np. wykorzystując tereny podmokłe w miastach, parkach, rolnictwo miejskie itp.
- Po raz pierwszy w historii raport IPCC zawiera rozdziały dotyczące technologii, innowacji a także propozycji rozwiązań.
- Aby osiągnąć cele klimatyczne Porozumienia Paryskiego, globalne emisje gazów cieplarnianych **nie mogą już rosnąć po 2025 r.** i muszą zostać zmniejszone o 43% do 2030 r.
- Zdaniem autorów raportu, **w każdym sektorze istnieje możliwość redukcji emisji o co najmniej 50% do 2030 roku.**
- Właściwa polityka, infrastruktura i technologia umożliwia zmianę naszego stylu życia i zachowań – przede wszystkim w państwach rozwiniętych.

Co wynika z ostatnich raportów IPCC?

- Dążenie do neutralności klimatycznej pozostaje podstawą wszelkich działań.
- Kryzys klimatyczny jest napędzany przez styl życia, konsumpcji, inwestycji w najbogatszych społeczeństwach. Potrzebna radykalna zmiana postaw obywateli państw OECD.
- Niezbędne jest jak najszybsze zakończenia ery paliw kopalnych – dekarbonizacja, a nie tylko deputinizacja.
- Adaptacja do zmiany klimatu i łagodzenie jej skutków muszą być jednoczesne.
- Ochrona różnorodności biologicznej, czyste powietrze, zamykanie obiegu i właściwa gospodarka wodna – to nadal priorytety rozwoju przyjaznego klimatowi.
- Edukacja społeczna wymaga radykalnej rewizji - wsparcie w rozwijaniu wiedzy, umiejętności i postaw na rzecz neutralności klimatycznej.

Neutralność węglowa, emisyjna, klimatyczna

- **Neutralność pod względem emisji** dwutlenku węgla („neutralność węglowa”) – osiągnięcie równowagi pomiędzy emisjami dwutlenku węgla a pochłanianiem. (Chociaż badania naukowe pokazują, że wzrost stężenia dwutlenku węgla w atmosferze po emisji 1t jest większy niż spadek po usunięciu 1t CO₂)
- Różnica między „neutralność emisyjna” a „neutralność węglowa”: uwzględniamy wszystkie emisje gazów cieplarnianych, w tym metanu, podtlenku azotu itp.
- **Ślad węglowy** organizacji to całkowita emisja gazów cieplarnianych wytworzonych bezpośrednio i pośrednio przez organizację wyrażona w ekwiwalencie dwutlenku węgla (CO₂). Ślad węglowy produktu dotyczy całego cyklu życia.
- W praktyce ślad węglowy jest sposobem pomiaru wpływu organizacji, produktu na klimat – ale to tylko uproszczone podejście.
- **Neutralność dla klimatu** - zgodnie z definicją IPCC - obejmuje znacznie szerszy zakres – ochrona zasobów wodnych, użytkowanie gruntów, itd. Prawdziwa neutralność klimatyczna jest w zasadzie niemożliwa.

Budując firmę neutralną klimatycznie..

...trzeba pamiętać o hierarchii postępowania

POMIAR	REDUKCJA	KOMPENSACJA	RAPORTOWANIE
Polityki – strategie – operacje – wyniki - wpływ			
<p>Różnorodne metodologie pomiaru</p> <p>Trzy zakresy: 1,2,3</p> <p>Co jest możliwe do uwzględnienia w zakresie 3 i jak przekonać naszych partnerów?</p>	<p>W jakim tempie i w jakim zakresie możemy zredukować emisje?</p> <p>Finansowanie redukcji</p> <p>Innowacje dla klimatu</p> <p>Oczekiwania rynkowe</p> <p>Zobowiązania, presja społeczna i regulacje</p>	<p>Które formy kompensacji są najlepsze z punktu widzenia środowiska przyrodniczego?</p> <p>A które są najlepsze z punktu widzenia firmy i pracowników?</p> <p>Technologia i partnerzy</p>	<p>Jakie dane o wpływie na środowisko powinny być ujawniane?</p> <p>Jak zapewnić wiarygodność danych?</p> <p>Certyfikacja, kredyty węglowe</p> <p>Technologia i digitalizacja ESG</p>

Co biznes powinien robić w obliczu katastrofy klimatycznej

- W ciągu ostatniej dekady nastąpiła „eksplozja” korporacyjnego przywództwa klimatycznego.
- "W ciągu prawie 25 lat pracy nad zmianami klimatycznymi mogę szczerze powiedzieć, że pojawienie się korporacyjnego przywództwa klimatycznego jest jednym z bardziej optymistycznych trendów, z którymi się spotkałem. Dziesięć lat temu większość firm była wrogo nastawiona do redukcji emisji lub sceptycznie. Obecnie ponad 6.000 firm z ponad 120 krajów, reprezentujących połowę światowej gospodarki, podjęło zobowiązania klimatyczne." (E. Cameron)
- Czy liderzy biznesu robią wystarczająco dużo? Czy są bardziej godni zaufania, bardziej zaangażowani niż rządy, naukowcy, aktywiści? Czy mogą zastąpić inne podmioty w rozwiązywaniu wszystkich naszych wyzwań?
- Jak przywództwo klimatyczne wielkich korporacji (niektórych) wpłynie na inne firmy?

Różne motywacje

Ogromna zmiana zachodzi w całym biznesie, ponieważ temat klimatu przestaje być peryferyjnym i wchodzi do głównego nurtu, podczas posiedzeń zarządów na całym świecie.

Stwarza to ogromną szansę na wykorzystanie biznesu jako siły napędzającej tę niezbędną transformację.

Wielu liderów biznesu dostrzega **potrzebę robienia jeszcze więcej**; ich aktywność i ich przywództwo są niezwykle wartościowe.

Paul Polman, były CEO, Unilever, influencer

Skupiamy się na zrównoważonym rozwoju nie dlatego, że jesteśmy ekologami, ale dlatego, że jesteśmy kapitalistami i zarządzamy kapitałem finansowym naszych klientów.

(...) Kapitalizm ma moc kształtowania społeczeństwa i działania jako potężny katalizator zmian.

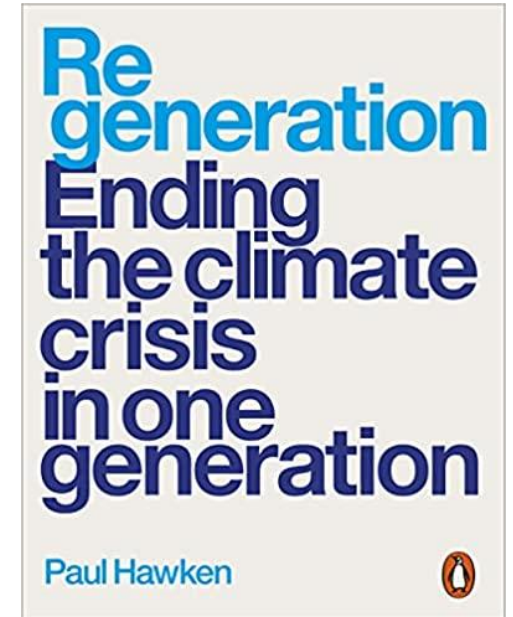
Wiemy, że **ryzyko klimatyczne to ryzyko inwestycyjne**. Uważamy jednak, że transformacja klimatyczna stanowi historyczną okazję dla inwestorów, wielką szansę dla całej gospodarki.

Larry Fink, CEO, Black Rock

Gospodarka regeneratywna

- Gospodarka regeneratywna to fundamentalna zmiana w sposobie, w jaki żyjemy i prowadzimy nasz biznes.
- Zmienia się sposób, w jaki pozyskujemy, produkujemy, dostarczamy, konsumujemy, monitorujemy i / lub kontrolujemy takie zasoby i produkty jak woda, żywność, energia, mieszkania. To radykalnie poprawia wydajność, odporność na kryzysy, prowadzi do zamykania obiegu, do zrównoważonego rozwoju i pozytywnego wpływu działalności człowieka na ekosystemy.
- Tak głębokie zmiany stwarzają ogromne możliwości gospodarcze, dobre dla zdrowia i dobrobytu ludzi oraz planety.

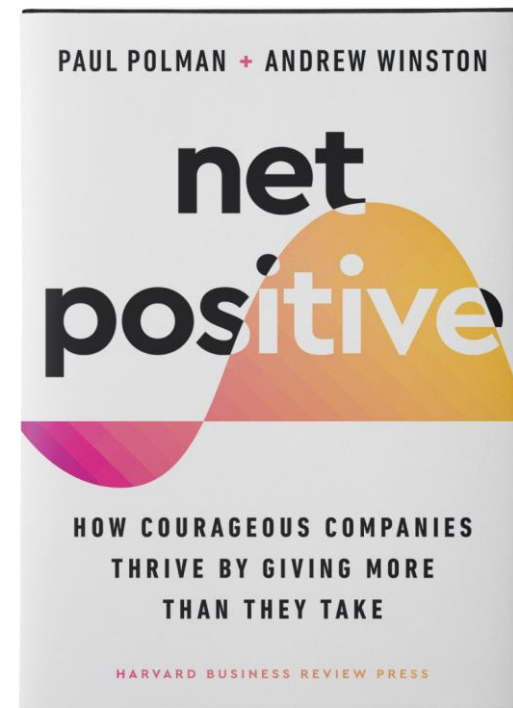

"Zobowiązania, które dziś podejmujemy, nie tylko mają na celu dekarbonizację globalnych operacji Walmart, ale także stawiają nas na drodze do bycia firmą regeneratywną - taką, która działa na rzecz przywrócenia, odnowienia i odtworzenia ekosystemów naszej planety i zachęca innych do robienia tego samego."

Natura & Co (Avon, Body Shop i in.): „W ciągu 10 lat, w celu rozwiązania najbardziej palących problemów na świecie, m.in. kryzysu klimatycznego i ochrony Amazonii, zapewnimy poszanowanie równości i różnorodności, przekierowując naszą działalność w stronę obiegu zamkniętego i regeneracji.”

Gospodarka „więcej niż zero” / pozytywna

- Aby przetrwać i dalej się rozwijać obecnie i w przyszłości, firmy muszą stać się "pozytywne netto" – dając światu więcej niż biorą.
- Biznes, który koncentruje się jedynie na byciu "mniej złym" lub na tym, by "nie szkodzić", nie robi wystarczająco dużo - firmy muszą stać się "pozytywne netto". Potrzebujemy firm net positive aktywnie poprawiających stan świata, które wypracowują zysk, rozwiązując problemy świata, a nie je tworząc.
- Nigdy wcześniej nie było takiej potrzeby ani chęci, by przedsiębiorstwa brały **pełną odpowiedzialność** za wszystkie konsekwencje swojej działalności, służąc wszystkim swoim interesariuszom i działając z długoterminową korzyścią dla biznesu i społeczeństwa.

Interface rozpoczął swoją podróż w stronę produktów „ujemnych” pod względem emisji dwutlenku węgla po przyjęciu Climate Take Back™, który ma na celu przeciwdziałanie globalnemu ociepleniu. Skłoniło to Interface do kolejnych kroków na drodze do dalszego zmniejszania śladu węglowego swoich produktów, stając się przedsiębiorstwem ujemnym pod względem emisji dwutlenku węgla do 2040 r.

Odpowiedzialne przywództwo

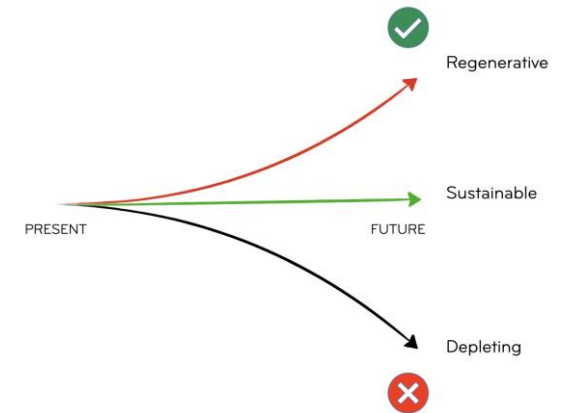
- „To my, przedsiębiorcy, możemy zdecydować o przyszłości świata, bo mamy potrzebne do tego talenty, doświadczenie, czasami mądrość. No i mamy zasoby, żeby pomysły wcielać w życie.
- Możemy naszych możliwości użyć dla dobra świata albo wyrządzić światu krzywdę: eksploatować nadmiernie i nieodpowiedzialnie zasoby planety albo krzywdzić ludzi, sprzedając im nieadekwatne i niepotrzebne produkty, których nie rozumieją.
- **Przyszłość świata zależy od tego, czy przedsiębiorcy wezmą za nią odpowiedzialność.**
- Może się nam to udać tylko wtedy, gdy liderzy wezmą odpowiedzialność za to, co przekracza ich zawodowe obowiązki, i uczynią to dla dobra wspólnego. Wtedy rodzi się odpowiedzialne przywództwo.”

(Artur Nowak-Goćławski, CEO, Grupa ANG)

Innowacje na rzecz pozytywnego wpływu

- Również w środowisku startupowym pojawiło się wielu **pasjonatów odpowiedzialności biznesu** i ochrony środowiska, klimatu, którzy żyjąc swoimi wartościami (*purpose-driven*) przedstawiają spójne z nimi innowacyjne propozycje na rzecz wspólnego dobra.
- Pasja zmieniania świata łączy się tu z kompetencjami biznesowymi.
- Powstają **startupy pozytywnego wpływu**, które mogą okazać się właśnie teraz niezwykle interesujące dla biznesu.
- Liderzy biznesu poszukują innowacji, które pozwolą dostosować się do trudnych wyzwań, aby przetrwać na rynku, a może nawet **stać się dostawcą pozytywnych rozwiązań (B2B2C)**.
- Inwestorzy – nie tylko impaktowi - systematycznie przesuwają kapitał finansowy, którym dysponują, w stronę odpowiedzialnych innowacji, aby dopasować się m.in. do zmian regulacji na rynku unijnym.

Technology & Sustainability for the Better World

Nadchodzi nowa fala przedsiębiorczości pozytywnego wpływu, która poważnie traktuje wyzwania sformułowane w ramach SDGs.

Raporty: 2019,
2020, 2021

Baza prawie 600
startupów
pozytywnego
wpływu z Polski

Entrepreneurship + Technology + Sustainability + Innovation = **Tech4Susty**

<https://kozminskihub.com/raport-startupy-pozytywnego-wplywu/>

Świat zaczyna na nowo dyskutować odpowiedzialność biznesu

- Odpowiedzialność społeczna, ekologiczna, publiczna, polityczna, cywilizacyjna – dzisiaj każda firma musi uwzględniać wszystkie formy odpowiedzialności.
- Jak firmy powinny odpowiadać na oczekiwania obywateli/polityków w obliczu wojny, postawy agresora, straszliwej katastrofy humanitarnej?
- Jak zachować się w obliczu fali bojkotu firm powiązanych z rynkiem rosyjskim?
- Zawieszamy, wycofujemy, kończymy sprzedaż, produkcję, współpracę z dostawcami, zwalniamy pracowników, likwidujemy spółki, zmieniamy strukturę właścicielską, wstrzymujemy nowe inwestycje, nie kupujemy produktów/usług, nie pracujemy z firmami, które mają rosyjski kapitał, rosyjskich akcjonariuszy, nie zatrudniamy/nie obsługujemy...
- Jak i kto będzie odbudowywał Ukrainę? Jak biznes będzie tę odbudowę wspierał?
- Jak odtwarzać zniszczone ekosystemy w Ukrainie? Kto ponosi odpowiedzialność za zniszczenia?

Zmiana jest dobra

- Podejmujemy i wdrażamy **istotne decyzje strategiczne** (“disrupt or be disrupted” mindset), angażujące pracowników i wyprzedzające rynek, zmieniające się nawyki klientów oraz kolejne regulacje.
- Projektujemy **tylko** takie (nowe) produkty, procesy i struktury, które mają **pozytywny wpływ** na podnoszenie jakości środowiska i życia nas wszystkich, a jednocześnie na wartość firmy.
- Budujemy **innowacyjne partnerstwa** z pracownikami, klientami, organizacjami lokalnymi, publicznymi, środowiskiem naukowym, pozarządowym, samorządowym – dzisiejsze wyzwania przekraczają możliwości jakiegokolwiek pojedynczej firmy.
- Nie chodzi tylko o zmniejszanie szkodliwości prowadzonej działalności gospodarczej – co samo w sobie jest oczywiście cenne i pożądane – ale o innowacyjne rozwiązania w biznesie, o **odnowę ekosystemów i poszanowanie praw człowieka**.
- To przyczynia się do budowania pozycji konkurencyjnej danej firmy w oparciu o innowacje dla klimatu (konkurencyjność klimatyczna).

Dojrzały ekosystem zmiany

Neutralność węglowa

Firma konkurencyjna klimatycznie

Korporacyjne przywództwo klimatyczne

Gospodarka regeneratywna i pozytywna

Odpowiedzialne przywództwo

Dziękuję

Bolesław Rok

brok@kozminski.edu.pl